

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadó-hivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 20. Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	14.40
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.40

Kis főrekvések.

Elhangzott a sivatagban egy nagy szó és erre mindenfelől apró fejcskék buknak ki az izzó homokból, hogy nézzék, vajjon hol fog beleütni valamibe, hogy visszaverődjék.

Nagy esend. Az áhitatos tekintetek feszülten várnak, a felajzott idegek vibráló, beteges-játékától hallucinálnak a fülek, délibábképek futnak a tág pupillák elé. . . a hang meg csak meg feltartóztatlanul, értékéből folyton veszítve a végleges legyengülésig. És a kis fejcskék még mindég várnak.

Aztán néhányan visszahajolnak a homokba.

Mi történt?

Rettentő zajjal csodákat hirdettek, a babonások és gyengébbek kedvéért bezúrtak a frontek mögött is koponyákat, hogy ne legyen nehéz, majd megcsinálni fölöttek a saját csengőjüket és amikor királyi koronából bohócsüveget formálva kimondták, hogy világot rengető ujtás az emberek egyenjogosítása, összekapcsolódása tetézték a produkiót stockholmi ígéretekkel, majd egyszerre éjtéli esend lett a tikkasztó vágyakozásra.

Hoffmann svájci külügyminiszter erre követet utaztatott Pétervárra, olyan embert, aki széjjel néz egy kicsit a feldult állapotok alján, külső képekből impressziókat gyűjt, hogy ádatokkal legyen segítségére a propagandának.

Közbötrányt csináltak ebből. Idegen titkok közt vájkálnak bélyegezték a serény munkást, hangos vitákban egyszerűen tulkiabálták saját lelkiismeretüket, aztán amikor azt hitték, hogy megállapodtak, itéletkép e szörnyű bűnöst brutális grimasszal kiutasították a forrongó tömegből.

A hang meg kalandozik a sivatagban.

Vannak fejek, melyek enerváltan lekonyulnak s kiesi lelkükben már összegezik a számadást haláluk pillanatára. Hoffmann is element. Különös, hogy apró törekvések egyszeri kísérletekben sorvadnak esontig, holott nagyokat kéne adni a felkavart, rendszertelen eseményeknek, erős embereket, kik átszűrődve a kor minden fázisán okos következetességgel meg is csinálják a nagysándori vágást ezen a szörnyű gordiuszi esomón.

Radnai Oszkár.

Az osztrák lengyelek követelőzései.

B e c s. jun. 21. A politikai helyzet, a lengyelek némi engedékenysége folytán, enyhült. A lengyelek kijelentették, hogy önekik kellő elégtétel annak a tudata, hogy le tudták mondani a kormányt. Csak azt kívánják, hogy ők kapják meg a földmivvelésügyi vagy igazságügyminiszteri tárcát, a galiciai miniszterséget és az az óhajításuk, hogy a galiciai helytartói állást polgári tisztviselővel töltsék be.

Német repülőbombák egy orosz tengerészeti bázisra.

P é t e r v á r, jun. 20. Öt ellenséges vízi repülőgép átrepült a rigai öbölben levő tengerészeti bázisunk felett és 41 bombát dobott le kocsiszínre és egyéb épületekre. A repülőgépeket elhárító ütegeink, melyek már napok óta hiúsítják meg az ellenség kísérleteit, ez alkalommal is elűzték.

Uj olasz támadás.

Hivatalos jelentés junius 20-ról Olasz harctér: A Hétközség fensikján huszonnégy-órás tűzvérségi előkészítés után tegnap reggel megkezdődött az olasz galogság támadása. Különösen az északi szárnyon, a Monte Fornon és a határgerinc környékén vetettek nagy erőket hareba a támadók. Vitéz csapataink győzelmes védekezése az ellen-

ség mindegyik rohamát meg hiúsította. Az olaszoknak egy helyi sikerét, mely a Cima Dieci területén pár száz lépésnyi tér nyereséget hozott nekik, ellentámadásunkkal legnagyobb részt kiegyenlítettük.

Az Isonzó mentén nem történt jelentős esemény.

A vezérkar főnöke.

Mi lesz Görögországból?

H á g a, junius 21. Az angol alsóházban Macheill Renold nyilatkozatot kívánt Görögország jövődő államformájáról. Ugy vélte, hogy a görögök éppugy, mint 1863-ban, amikor dinasztiaát választottak, most is hasonló határozatot hozhatnának és kimondhatnák a köztársaságot.

A miniszter ezzel szemben azt hangoztatta, hogy Dánia Franciaországgal és Angliával együtt garantálta az 1832-iki szerződést, amely bevezette a monarchiaát, úgyhogy Dánia beleegyezése nélkül a változtatás lehetetlen. De ezenkívül is fölötte nehéz volna manapság a görög népet megszavaztatni. Jobb volna, ha minden ilyen kérdés eldöntése a békekötés utánra maradna.

Politikai zavarok Kinában.

P e k i n g, jun 20. (Havas.) Az elnök elrendelte a parlament feloszlátását, azonban Vu Ting Fang ideiglenes miniszterelnök vonakodott a rendeletet ellenjegyezni, kijelentvén, hogy az elnök eljárása az alkotmány megsértését jelenti.

Li Csing Hang, akit miniszterelnökké neveztek ki, nem volt hajlandó az állást elfogadni és szintén megtagadta az ellenjegyzést.

Megfeledektek a képzőről.

— A lányok elhelyezése. —

Agilis polgármesterünk a napokban közbenjárt iskola ügyünk érdekében. Ezen nemés fáradozásáért méltán illeti az elismerés. Elvégre mindenki tisztában van az iskolatügy nagy jelentőségével. Mint mindig, úgy a háboruban is a haza védelme mellett első rendű ügy az iskolakérdés, minek célszerű elrendezése a kultura szent ügyét van hivatva előbbre vinni. Ennek tudatában tett a hadtestparancsnokság ígérte, hogy városunk iskolatügyének előbbre vitele érdekében minden lehetőst elkövet, átengedi a katonai célokra lefoglalt iskoláinkat.

Polgármesterünk természetesen csak a városi iskoláink érdekében járt el. Egyik legfőbb intézményünkről, a tanítónőképzőről valószínűleg szó sem esett. Pedig a tanítónőképző intézet is megérdemli, hogy érdekében, illetőleg felszabadítása céljából, az illetékesek minden lehetőst elkövessenek. Ismert dolog a szabadkai tanítónőképző intézet igazgatójának beadványa, amelyben alapos indoklással felpanaszolja a tanintézet tarthatatlan helyzetét, amióta az intézet épülete katonai kórház. A leendő tanítónők kiképzése csak nagynehézséggel sőt hiányosan történhetik.

Nagyobb baj az, hogy a serdületlen leányok titokban nekik nem megfelelő helyeken kénytelenek lakni s étkezni. Nemrég a köz-igazgatási bizottság is foglalkozott e fontos ügygyel s elhatározta indokolt felterjesztésben a vallásügyi minisztert megkérni a szabadkai állami tanítónőképző intézetnek felszabadítását illetőleg. A volt főispán dr. Purgly Sándor külön is megígérte személyes közbenjárását e felette fontos ügy érdekében.

Nem tudjuk, történt e valami ezen irányban az előző kultusz-kormányánál. A viszonyok megváltozásával szükségesnek tartjuk az ügyet újból az érdekeltkülönös figyelmébe ajánlani. A háboru idején ugyan a katonai érdek az első. Am erősen hisszük, hogy a hadvezetőség is fontos ügynek tekintti az akadálytalan tanítónőképzés nagy horderejét.

Ebből kifolyólag minden lehető megtesz annak istápolása érdekében. Indokolt felterjesztésre bizonyára nem zárkozik el a kérelem elől. Az illetékesek azért ne sajnálják a fáradságot, idejében tegyenek meg mindent a tanítónőképző visszaadása érdekében. Hát-ha sikerül fáradozásuk, nemestörékvésük.

P. Licsi.

Uj Magyarország.

Keresztény és magyar fejlődés.

A nagy betegségek és a nagy háborúk rendszeresen átalakítják azt a nemzeteket, mely ezeket átéli úgyhogy érzésben és gondolkodásban egészen mások lesznek, mint az előbbiek.

Számolnunk kell nekünk is ezzel a körülménnyel. Egyszersmind aggódva kérdezzük, vajjon ez a változás jobbra történik-e, vagy rosszabbra? Vajjon azok az eszmények, melyek előttünk szentek voltak: az oltár, trón és a haza, megmaradnak-e azon a magaslaton, melyen mi őket hódolattal övezni tanultuk, s amitől meggyőződésünk szerint az ország jövő bel-dogulása függ. Nagyon is fontos tehát az a megbízás, melyet a kormány adott, hogy az átmenetet az újabb viszonyokra előkészítse. Az Esterházy-kormány programja még nem ismeretes egészen, de annyit már hangoztattak, hogy a demokratikus haladás és az általános választói jog jegyében fogja a kormány működését kifejteni.

A demokratikus haladás jelenti a nép minél szélesebb rétegének bevonását a kormányzatba, és jelenti továbbá a népműveltség színvonalának emelését, mely nélkül nem lenne alkalmas arra, hogy résztvegyen saját sorsának intézésében. Midőn azonban a műveltség terjesztéséről beszélünk, ne feledjük el, hogy nem csupán az anyagi műveltséget kell terjeszteni. Láttuk, mire vezetett az egyoldalú, a lélek műveltségét mellőző haladás. A kultúra vívmányait egymás ellen fordítják a nemzetek ebben a rettenetes világháborúban. Az anyagi kultúra nem menti meg a lelkeket az elvadulástól; a technika és tudományok haladásával párhuzamosan kell a lelki műveltségnek is haladnia. A lélekhez azonban nem fér hozzá az államhatalom; az már a vallás, az egyházak tere. *Hogy tehát a demokratikus fejlődés igazi, tartalmas legyen, annak keresztény alapon kell történnie.*

Igen keveset hallunk továbbá beszélni arról, hogy hol is van a demokratikus haladás határa, vagyis milyen korlátok között mozoghat az. Egészen természetes a felelet, hogy az állami alaptörvények és a nemzeti hagyományok keretében. Nem felesleges ezt hangoztatni, mert van Magyarországon olyan demokrácia is, mely éppen nem viselkedik ezek iránt a kellő tisztelettel, mely korlátot nem akar ismerni, mely a felforgatásban is haladást lát. Ennek nincs létjogosultsága; mert amely nemzet hagyományait nem tiszteli, melynek fejlődése nem a multjában gyökerezik, az már nagyon ingatag talajra lépett. *A demokratikus haladásnak tehát nemzeti szellemről kell áthatnia lennie; itt nincs létjogosultsága a nemzetközi eszméknek. Ez az ország a multban keresztény volt és magyar: ilyennek kell lenni a fejlődésnek is.*

Ehhez az alakuláshoz az ország legjobb erőinek kell egyesülniök és már régen ez volt a lakosság legnagyobb részének az óhajta, hogy az összes pártok legjobbait egy koalícióban egyesítve lássa. Annál nagyobb egyenlőséggel fogadjuk a fiatal király férfias elhatározását, melylyel a nemzet óha-

ját ily gyorsan valója váltotta. — A mostani helyzetben önkénytelenül is II. Ferdinánd király uralkodásának korszaka jut eszünkbe. Az ország akkor is mindenfelől ellenséggel volt körülvéve és akkor e nagy király hite, állhatatossága, bátorsága mentette meg az

országot a veszedelmektől. Mellette volt Esterházy Miklós nádor, akinek élete legragyogóbb példája a király iránti hűségnek. Erre a magyar erényre, mely a szent korona viselőiben eszményképet tisztel, van most is, e nehéz időkben szükség. *Henc-Kis J.*

Mi kell a magyar szerbeknek?

— A sérelmek orvoslása és a cirill betű. —

Ujvidék szerb polgárainak mintegy 50 vezető tagja megbeszélésre jött össze. A politikai helyzet megvitatása során dr. Hadzsi Szilárd indítványozta, hogy a háború előtt és a háborúban történt sérelmek orvoslása céljából az értekezlet emlékiratot terjesszen fel gróf Esterházy Mórénak miniszterelnöknek, amelyben főbb vonásokban sorolják fel azokat a sérelmeket, amelyeknek orvoslását a magyarországi szerbek az új kormánytól kérik.

Az értekezlet dr. Hadzsi indítványát egyhangulag elfogadta, a miniszterelnöknek intézendő emlékirat megszerkesztésével őt bízta meg és egy háromtagú küldöttséget választott, amely a görögkeleti egyház önkormányzata folytán előállított írásba foglalt sérelmeket memorandum alakjában lesz hivatva gróf Esterházy Mórénak miniszterelnöknek személyesen átadni. Az értekezlet további határozatait az egyéb szerblakta vármegyék és városok kiküldöttjeinek bevonásával a küldöttségnek Budapestre való visszaérkezése után fogja meghozni.

Ezzel a memorandummal szerdán reggel dr. Hadzsi Szilárd, Milics Tivadar és dr. Pavlasz Ignác Budapestre utaztak, hogy a miniszterelnöknek személyesen nyújtsák át.

Dr. Hadzsi Szilárd a következőket mondotta el a dologról:

A háború óta sok oly dolog történt a magyarországi szerbséggel, amely reparációra szorul. Előterjesztetem tehát, hogy egy szerb küldöttség menjen a kormányhoz

és a Károlyi-párt vezetőségéhez, hogy informálja őket és a szerb lakosság sérelmeinek orvoslását egy memorandumban kérje. Előterjesztésemet elfogadták.

A memorandum, amely hivatkozik arra, hogy a magyarországi szerbek korrekt hazafias magatartást tanúsítanak és a haretéren önfeláldozóan védik a hazát és a királyt, több pontban felsorolja a szerbek kívánságait. A teológia, a karlócai főgimnázium, a tanítóképezdek és sok elemi iskolának lezárása kulturális téren pótolhatatlan visszafelé fejlődést jelent. Ezeket az állapotokat az általános kultúra szempontjából is meg kell szüntetni és vissza kell a szerb lakosságot törvényesen biztosított jogai élvezetébe helyezni. Ezek a jogok nemcsak a háború előtt megillették, de a kivétles törvénnyel sem helyezték ezeket hatályon kívül.

Sérelmeknek tartjuk, hogy a szerblakta vidéken a hatósági hirdetményeket és rendeleteket *nem közlik cirill betűvel*, holott különösen a földművelő szerbek más írást nem ismernek.

At vagyunk hatva attól a gondolattól, hogy a hazát megvédeni becsületbeli kötelesség és hűségünk és ragaszkodásunkat a haza iránt nem kötik feltételekhez. Mégis üdvös volna a kormánytól, ha a felsorolt visszasságokat megszüntetné, mert ezáltal a szerb lakosságban rejlő kiváló tulajdonságok és erények a trón és a haza javára még jobban kiaknázhatók volnának. Hittel és reménységgel várjuk, hogy gróf Esterházy Mórénak kérésünk elől nem fog elzárkózni.

Szabadkai mérnökök a mérnöki kamara érdekében

— A mérnöki cím megvédése. —

(Saját tudósítónktól.) Magyarországon összes mérnökeinek meghívásával június 29-én délelőtt 11 órakor Budapesten a József-műegyetem aulájában nagygyűlés lesz a mérnöki kamarák föllállításáért — Károly király védnöksége alatt. A királyt a gyűlésen Miksa főherceg fogja képviselni.

Szabadkán 28 mérnök van, kik részben a máv. üzletvezetőségénél, az osztálymérnökségénél, a városnál, a postahivatalnál és erdőmérnökségénél vannak. Városunk mérnökeit is meghívták a nagygyűlésre, melyre ezidő szerint 15-en szándékoznak fölmenni Szabadkáról.

Ebből az alkalomból megkérdeztünk több szabadkai mérnököt, mi a gyűlés tendenciája.

A gyűlés céljáról általában véve merőben ellentétes véleményeket hallottunk. Sokan azt állítják, hogy a gyűlés célja lenne megvédeni a mérnöki címet, mellyel számtalan illetéktelen egyén tudatosan, vagy akaratán kívül visszaél anélkül, hogy ez ellen hivatalos hangok felszólalának.

Nem jelentéktelen érzékenység-

gel érinti ez a diplomás mérnöki kart, mely most e gyűlésen akarja megvitatni az ügyet. A gyűlés programjáról — mely nincs nyilvánosság elé hozva — a legnagyobb tájékoztatással beszélnek.

Egy újságíró előtt a Magyar Mérnök és Építész-Egyesület vezetősége a programra vonatkozóan azt a kijelentést tette, hogy a gyűlés egyedüli célja: ünnepélyes manifesztáció a régóta kívánt mérnökkamarák föllállításáért.

Ezelőtt nyolc-tíz évvel a mérnökök egyesülete betervezte az akkori kormányhoz a mérnöki kamarákra vonatkozó tervezetet, de máig még nem sikerült a mérnököknek a kamarák föllállítása. Most, hogy a király is pártfogolja az ügyet nagy reményeket fűznek a megvalósuláshoz, melynek kivívásában a szabadkai mérnökök is kellő számban veszik fel a harcot.

Hirdetéseket felvesz a

„Délvidék“ kiadóhivatala.

Maximális árak és a közönség.

— Kinek a számára maximálnak? —

(Saját tudósítónktól.) A maximális árakat — az élelmicikkekre vonatkozóan — a tanács állapítja meg. A legmagasabb árak kiszabását rendszerint a szombati tanácsülésen szokta elintézni. Legutóbbi esetben azonban szombatról lemaradt a tanácsülésből a maximális árak megállapítása és így a tegnapi tanácsülés foglalkozott ezzel.

Az élelmicikkek legmagasabb árait így tegnap újból megállapították és — mint egy idő óta szokás — az árakra vonatkozó listák egyik példányát az egyik rendőrkapitánynál, egy másik példányt a városi fogda kulcsáránál és a harmadik és utolsó példányt, — mely napvilágot látott — a rendőrségi őrszobában helyezték el.

Mikor divatba jöttek az élelmicikkek maximálásai, a kihirdetést falragaszok után eszközölték. — Most azonban, — tekintve a rövid időközöket, melyekben a maximális árakat megállapítják — a falragaszokat elmulasztják kiragasztani, holott gyönyörű táblák ékeskednek az utcasarkokon — talán még tavaly novemberi maximális árakkal.

Azóta a közönség csak utólag értesül az egyes cikkek áraiban beállott maximális árak változásáról s ha ezek emelkedtek, úgy villámszerű meglepetéssel csapnak a publikumra, ha pedig csökkentek az eladók, — akik a változásokról már eleve értesülnek — kihasználják a vásárlók tájékozatlanságát.

A „Délvidék“ már fél ket-tőkor kapható az utcán.

Eleven ördög a széken.

Eppen olyan volt az este az a buldogkutya a Városi-kávéház előtt a terrazonon egy székre ültetve, mint ha egy eleven ördög bóbiskolt volna, majd fölnyitva undok szempilláit, áldozatokat keresett volna a sok lenge öltözötű dáma és zsirárdi-kalapós uriaép között. Katonagazdája és urnője eljászadozott vele, sétapálcával — amolyan kutyaostrorral — piszkálták nevetgélve az orrát és örültek annak, hogy az utálatos szörny ott ülhet mellettük a kávéházi asztalnál, rajthagya azon az apró állatkákat, amelyekben pedig ugyanis van bőven részük a mi harcossainknak a muszka földön. De hát miért ne részesülhetnének ilyenfajta adományban itthon is, akár a civilek is?

Mindekiki eltúrta, senkisémet elenezte, nem tett kifogást ez ellen a merészet ellen. Nézték a láncos Belzebubot, vagy mit mondok, Belzebubot: ezt az ördögök öreganyjánál is rutabb *telivér* állatot, melyben lehet, hogy gazdájának nagy öröme telik, de bizony amitt a jobbérzésűek nem élvezhetik semmiféle kávéházi italukat sem. Hát senki sincs ebben a városban, aki ezt megakadályozná? Hiszen ilyesmit még Budapesten, ebben a minden szerteleléshez hozzászokott világvárosban sem lehet látni. Ott nem tűnnek el ilyen *senkinek* a kedvéért sem.

A Löwy Testvérek be nem jelentett áruai.

— A második eset Szabadkán. —

Igen nagyon örvendtek a szabadkai lapok annak idején annak, hogy csak egyetlen kereskedő akadt, aki nem jelentette be áruait és emiatt eljárás indult ellene s el is ítélték. Sajnos, az eset nem áll magában és meggongolatlanságának, hanyagságának most egy másik cég is megissza a levét.

Verő Emil, a Pamutközpont hites megbízott szakértője és Mühlberg Oszkár főhadnagy, a Pamutközpont kiküldött képviselője nem hiába járnak Szabadkán. Kutatnak visszaélések után, illetve a Pamutközponthoz érkezett följelentés után meg vannak bizva, hogy má-

sutt is foglaljanak le be nem jelentett árukat.

Az említett két megbízott megjelent Löwy Simon üzletében — éppen Fekete Dénessel szemben — és ott 34 darab fehérarut, 81 darab barkett- és flanel-arut, ami körülbelül 1600 méter azonkívül 71 darab különböző lenarut 36 garnitúra-asztalterítőt, szalvétát és paplanlepedőt, 172 darab törülközőt, 38 darab asztalterítőt és 15 szalvétát foglaltak le.

Kivánsian várjuk, mi lesz ezeknek a lefoglalásoknak az eredménye és hogy lesznek-e más lefoglalások is, mert ilyenekről is sütnognak.

Az elpusztíthatatlan jókedv.

Többször megemlékeztünk már lapunk hasábjain a bácskai katonák jókedvéről, mely nem hagyja el őket a halállal szemben, a lövészárkokban sem. Erről rendszeresen azok a meghívók tanuskodnak, a melyeket egyrészt unalmukból, másrészt az itthoniak vigasztalására küldenek haza a frontról a bácskai katonák. Ilyentéig eddig is már többet közöltünk, de azért ez a mostani is megérdemli, hogy elolvassák. Szól pedig így:

MEGHÍVÓ.

Tudomására adjuk, hogy folyó hó 29-én a 6. honvéd gyalogezred II. századának a legénysége zártkörű táncmulatságot és előadást rendez, melyre a mélyen tisztelt urakat, valamint a birkáért fölmentetteket a legnagyobb létszámmal meghívjuk. Jó ételekről és italokról az itteni gazdasági hivatal gondoskodni fog. A kitűnő zenét a saját és muszka tüzérség szolgáltatja. Béli öltözet: tábori zöld ruha és köpeny, doberdói bakancs jégsarokkal és turistabot.

ÉTLAP.

Husleves, 6 óráig főzött koppasztott gersli — tarhonyával. Bableves, több hetes csirájában, száraz lóbabbal. Szecskafeles, mindenféle marhának való répával és kitűnő savanyu káposzta cukorral. Berántott leves köménymaggal, rántás nélkül.

Főzelék: Puliszka kukoricadarából, árpalisztaból és mindenféle malomsopredékből készített gyorsakadály, köleskása csöves paprikával. Komiszkenyér válogatott kukoricából és hozzádarált csutkából.

Cukrárszütemény: Fejenként 250 darab éles (nem béles), 2 kézigrántát mákkal, 2 univerzál-puskagránát selyem tányérban, 2 világító rakéta, valamint 5 darab búzbomba lekvárral és üres konzervdobozok presencele.

MŰSOR

Hogyan megyünk tönkre? — Éneklő a muszka hadsereg. — Repülő honvédek. — Bemutatja a skiszázad. — Bariton-szólo — Előadja a 30 és feles. — Verseny-

futás a magyar határtól a Bug folyóig. — Bemutatja a román hadsereg. — Nincs cserepes tanyám. — Éneklő a román király. Zenével kísérik vitéz vezérei és tábornokai. — Én voltam a kecskepásztorok királya. — Éneklő Montenegró királya. — Én is voltam valamikor valami. — Éneklő Petár király. — Szuronytánc. — Bemutatja a „Piszkáld ki”-dandár. — Roham kézigránáttal. — Bemutatja Nikolajevics Miklós nagyherceg.

Tombolajáték, melyben az egybegyűlendő uraknak és vitézeknek bizonyára nagyon sokszor volt már részük.

Helyárok.

I. hely: A lőrésnél, a fejedbe kerül.

II. hely: A rókalyuk megszállása, melyet egy kisebb gránát rádszakit.

III. hely: Menekülés a futóárkon keresztül. Ha az emberek élete megmarad, felülíízethetnek és ezeket az adományokat jótékony célra fordítjuk.

Kezdete reggel 4 órakor.

Kelt Harettér, 1917. VI. 20-án.

A rendezőség.

Lilya Bioskop

KAMÉLIÁS HÖLGY

Dumas Sándor világhírű regényének legszebb és legtekélyesebb rekonstrukciója négy felvonásban.

KLARA KIMBALL YOUNG a Szibéria, Pogrom és Trilby főszereplőjének parádés szerepe.

Csütörtökön és pénteken 5 és 8-kor.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék” kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka, vasuti hírlap-árusítóinál.

NAPI HIREK.

— Az új pénzügyminiszter üdvözli Szabadkát. Gratz Gusztáv, hogy elfoglalta a pénzügyminiszteri tiszteletét, leiratban üdvözli Szabadka városát.

— Kitüntetések. Aschenbrenner Károly népfőlkö I. osztályú számvivő altiszt a 6. népf. parancsnokság nyilvántartásában, az ellenség előtt teljesített különös kötelesség-hű szolgálataiért a koronás ezüst érdemkeresztet kapta a vitézségi érem szalagján. Nagyezüst vitézségi éremet kaptak: Wandmann István tart. hadnagy a 6. honvéd gyalogezredben, továbbá az ellenség előtt elesett Beck Ignác tart. zászlós, azonkívül Schiszler Sándor őrmester, mind a kettő a 4. honvéd huszárezredben; végül Kuczor János népf. szakaszvezető, Bundziák István tizedes, címz. szakaszvezető, Bagi Sándor népf. járőrvezető, Domonkos Jenő és Szabó András népf. huszárok, a 4. népfőlkö huszárezredben.

— A háborus évek beszámítása a nyugdíjidejébe. A tegnapi tanácsülésben dr. Bíró Károly polgármester hosszasan foglalkozott a háboruban résztvevő városi tisztviselők nyugdíjidejével. Tanácskozás tárgyát képezte még a városi tisztviselők fokozatos előléptetésének ügye is. A tanács erre vonatkozóan már a legközelebbi közgyűlés elé beterjeszti javaslatát.

— A munkások a közlelémezési ügyek intézésében. A szabadkai munkások szakszervezete ma beadvánnyal fordult a városi tanácshoz és kéri, hogy ezentul a munkásokat is vonják be a közlelémezési ügyek intézésébe.

— Bankett a bucsuzó parancsnok tiszteletére. Megirtuk, hogy Kiss Antal a 86-ik gyalogezred pótzászlóaljának parancsnoka nyugugalomba vonul és a pótkeret parancsnokságát Szokolay őrnagy veszi át. — A távozó ezredes tiszteletére 23-án szombaton a 86-osok Petőfi-utcai tiszti étkezdéjében háziezredünk tisztikara bucsu dízbankettet rendez.

— Olaszországi olaj egyházi célokra. Ezidén a nagycsütörtökön szokásos háromféle olajszentelést több püspöki kar székhelyén nem tarthatták meg. A magyar püspöki kar a pápát kérte fel, eszközöljön ki az egyházi célokra szükséges olajat. Annakidején jelentették, hogy az olaszok akadályokat gördítettek az olaj szállítása elé, a pápának azonban sikerült most ezeket a mesterségesen támasztott nehézségeket leküzdeni és az általa küldött olaj már Magyarországra is megérkezett és a budapesti központi papnevelő intézetben kerül szétosztásra. Az olajszentelési szertartásokat azokon a püspöki székhelyeken, ahol elmaradt, most pótlólag fogják megtartani.

— A bácskai főispánok kinevezése. A főispánok kinevezésére vonatkozóan elterjedt hírek teljesen nélkülözik alapjukat. — pláne

azok a kombinációk melyek szerint a főispáni székek betöltéséi már megtörténtek volna. Erre vonatkozóan illetékes helyről nyert értesülésünk alapján jelenthetjük, hogy a tegnapi minisztertanácsoson még nem döntöttek el a főispánok kinevezését és ha a kinevezések megtörténtek, ezideig még azokat nem köztük nyilvánosság elé.

— Üdvözet az új kormánynak. Most, hogy a kormány tagjai az ellenzéki férfiak sorából kerültek ki és kilátások vannak arra, hogy a munkapárt nagy része a kormány mellé fog állni, Szabadkán is megmozdulnak a függelenségi és — amint értesülünk — a 28-án megtartandó közgyűlésen indítványt tesznek aziránt, hogy a törvényhatóság közgyűlési határozattal üdvözölje az új kormányt és a miniszterek által kért támogatásokra válaszolva, felajánlják a város legmesszebbmenő szolgálatait.

— Kiss ezredes bucsuzása. Kiss Antal ezredes, a 86-ik gyalogezred pótkeretének parancsnoka, abból az alkalomból, hogy nyugugalomba vonul és Szabadkáról eltávozik, — városunk vezető férfaitól is elbucuszik. Ma bucsuzott el Vezér Károly főispáni titkártól.

— Szerencsétlenség a vasutépítésnél. A zimonyi vasuti vonal mellett másik vágányt is készítenek a szabadkai pályaudvartól néhány száz méternyire kifelé. Az új síneknek nagyon göröngyös talajon kell keresztülfutniuk és tegnap is sok munkás dolgozott azon, hogy egy nagyobb dombot hordjanak szét. A dombrol a kövek két asszonyra rástak és bár az egyiknek sikerült szerencsésen megmenekülnie minden baj nélkül, a másiknak, Halka Vincéné szüli. Selei Viktoriának a bal combcsontját eltörte a kő. Súlyos sérülésével a mentők beszállították a Mária Valéria-kórházba. Állapota súlyos.

— Lopják a szénát. Csak a napokban irtuk meg, hogy retentő ára van az idén a szénának. Ennek öröme sokan nem mulasztják el megragadni az alkalmat, hogy összeszedjék éjjelente a mar boglyába rakott szénákat, hogy ezzel csináljanak maguknak jó üzletet. Legutóbb a palicsi uton lopták el K. G.-nének az egész szénáját és a Majsai-uti szőlőkben is hasonló esetről kapunk hírt. Hiába, manapság mindennek hamar kel lába!

— Tolvaj katonák a palicsi állomáson. Már többször megtörtént, hogy a palicsi állomáson rostokoló katonavonatokból ki-kiszállt egy-pár merész vállalkozó és a melletők álló tehervonatokból csak leemelték egy egy ládát és annak a tartalmát felosztották egymás közt. Több szabadkai kereskedőt ért már ilyenformán kisebb-nagyobb kár. Legutóbb egyik éjjel is feltörték a katonák egy ládát, melyből aztán minden eltűnt. Szép állomási eljárási hivatalos je-

Váltsa meg már ma a jegyét a

Korzó Mozi

Berki- : :
kabaréhoz!

lentést tett az esetről a csendőrségnek, mely meg is indította a nyomozást, de természetesen nehéz lesz az enyveskezü tolvajok nyomába jutni, mert azok Isten tudja, melyik fronton vannak már. Legérdekesebb az esetben az, hogy magának az állomásfőnöknek is feltörték az átvonuló katonák éjjel a tyukóját és abból 4 tyukot elemeltek.

A lelkiismeretes toronyőr. Tegnap délután a városi toronyőrgyanus füstöt vett észre és rögtön jelentést tett róla a városi tűzoltóknak. Ez a füst azonban semmi bajnak nem volt a következménye. Ma reggel is ilyen gyanus füstöt jelzett az ő és megint csak hívába vonultak ki a tűzoltók. Ezért — a tűzoltók és a toronyőr iránt illendő tisztelettel lévén — figyelmeztetjük a dohányos urakat, hogy rágyújtáskor dugják a szivart, cigarettát a kabát alá, vagy álljanak be egy kapuba, hogy a füst (mely most oly ritkaság) tévedést ne okozzon.

Ujabb béremelés a nyomdai iparban. A Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetsége a nyomdai munkások szakszervezetével az eddigi drágasági pótlékot megállapító és a háborús munkaviszonyokat szabályozó megállapodás helyébe legutóbb új megállapodást létesített, amely úgy a drágasági pótlékot, mint a rendes hefizetést is lényegesen emeli az egész országban. Ugy ezen béremelések, de különösen a papír és egyéb nyersanyagok óriási áremelkedése mindenesetre befolyással lesz a nyomdai árak alakulására.

Vizsgálatok a női kereskedelmi szaktanfolyamon. A zárda női kereskedelmi szaktanfolyamán az évszázó vizsgák hétfőn délelőtt 8 órakor kezdődnek. A tanfolyam iránt érdeklődő köröket korlátozott számban szívesen látja a vizsgágon a tanfolyam igazgatósága.

Hova tűnt el a halott? Titokzatos eset foglalkoztatja a szent-tanási csendőrséget. Barta István 17 éves fiú eltűnt, állítólag a Ferenesatornába fuladt, de holttestét mindeztideig nem találták meg. Bartával volt Szegi Tamás és Romoda György s ezek úgy adják elő a dolgot, hogy csónakázás közben felborult velük a ladik és mindhárman a vízbe estek. Ők ketten kiusztak, de Barta elmerült. A zavaros vallomás és az, hogy fegyver is volt a suhancoknál, gyanúsá teszi azonban a fiú eltűnését, miéртis a csendőrség erélyes nyomozást folytat.

Nem kell dolgozni. „Hogy van az, hogy ilyen erős ember léte nem dolgozik, hanem kéreget?” Ennek az a magyarázata, hogy mindenki az utolsó munkaadóm bizonyítványát követeli, holott az már 16 évvel ezelőtt meghalt.

Felelős szerkesztőnk telefonszáma: **Palics 34.**

Főszerkesztő: **Pinterits Károly** igazgató, Budapest.

Főmunkatárs: **Dr. Fontányi József**, ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

Meghaltak:

Pertics Istvánné, Sokesics Rozália, — **Pertics Ernő** Szabadka város rendőrkapitányának édesanyja;

Dulics Gáborné, Mamuzsics Julianna IV-ik kör 536. szám alatti lakásán 58 éves korában.

Miatov Vazul földműves, VIII-ik kör 395. szám alatti lakásán 95 éves korában;

Baics Istvánné, Merkovics Lorika V-ik kör 39. szám alatt 77 éves korában;

özv. **Horváth Ferencné,** Teleki Telka V-ik kör 602. szám alatti lakásán 37 éves korában;

Pintér Etelka V-ik kör 220. sz. alatti lakásán;

Jakovetics Balázné, Marianusies Ágnes III-ik kör 265. szám alatt 28 éves korában.

CSARNOK.

Vetések.

*En vagyok az ifju öreg,
Testembe' hordom a korai vést.
Elvesztek a szép célu vetések,
Szép sárgakalászkok soha meg nem értek.*

*Mindenki vetését, fakadását láttam,
Minden könyveimet egy sorlegbe sirtam,
Minden vetésemet véremmel áztattam.
De az én vetésem' féreg foga rágtá.*

REMSEY ZOLTÁN.

Közgazdaság.

Tilos a körözött liptói. Az Országos Közélemezési Hivatal elnökének rendelete módosítja a régebbi tejtermék-maximáló rendeletet és pontosan megállapítja a magyar sajt-speciálisok, a csemege-sajtok maximális árát a fogyasztó részére. A rendelet szerint az elsőrendű liptói ára a kereskedő és fogyasztó közötti viszonylatban 9 korona. A másodrendűé 8.40 kor., a sovány turóé 4.60 korona. Juhturót, liptói turót, székelly turót és hasonló sajt-féleségeket más anyagokkal összekeverve eladni, kiszolgáltatni, vagy egyébként forgalomba hozni tilos, ennélfogva a „körözött liptói” csakis keveretlenül vagyis egyes alkotórészei külön-külön kimérve — hozható forgalomba. Kávéházakban, vendédlétkben legfeljebb 40 százalékkal magasabb árak lehet követelni a sajt-félékért, mint amennyit a kereskedő kap a kicsinyben vásárló fogyasztótól.

A **Dőri Pusztai Csemege-sajt**, melyet Szabadkán nagyon szeretnek, 22 dkg-os darabonként, a rendelet szerint, 3 K, a „Zombori Turó” nevű sajt árai: (Zombori Juhturó, Zombori Kevert Turó, Zombori te-kénturó) kg-ként 9 K, Zombori keverturó 8 K.

A korai burgonya maximális ára. A Közélemezési Hivatal elnöke a korai burgonya árát 1917 június 15-től további intézkedésig vagonba ömlesztett állapotban mossott burgonyára vonatkozóan száz kg-ként 40 koronában, mosatlan burgonyáért 35 koronában állapította meg. A korai burgonya forgalmát a Közélemezési Hivatal egy korábbi rendelete szabályozza, amely a

nagyobb mennyiségű korai burgonyának vasuton való szállítását igazolványhoz köti. Kevesebb mennyiségű korai burgonyának tengelyen való szállításához azonban igazolvány nem kell. Nem felel meg tehát a valóságnak, hogy korai burgonyát nem szabad forgalomba hozni; szabad, de csak az említett rendeletekben foglalt korlátozások mellett.

A buza új ára. Az új termés biztosítása körül ellentétek voltak a Közélemezési Hivatal és a Közélemezési Tanács álláspontja között. Az előbbi a cséplésnél való lefoglalást ajánlotta, az utóbbi azt kívánta, hogy a cséplés után csak hat-nyolc hét múlva menjen át a gabona a Hadi Termény tulajdonába és addig a gazda szabadon rendelkezhessek vele. A távozó kormány nem akart a kérdésbe dönteni, az új földmívelésiügyi miniszter **Mezőssy Béla** először az előbbi elv mellett foglalt állást. Az OMGE. és más érdekcörök azonban újabb agitációt kezdtek a kiméleti idő mellett. A kormány még nem döntött véglegesen s a döntést e hét végére várják. Az új maximális árra vonatkozólag azt beszélük, hogy a buza maximális ára ötven korona lesz átlagban.

Hol kapható a „Délvidék”?

A **Délvidék** a következő üzlet-helyiségekben kapható Szabadkán, délutánonként 2 órától fogva:

- Fejes Károlyné.** Kálmán-utca.
- Filoy Jenő.** A postával szemben.
- Gerber Jakab.** Kossuth-utca.
- Herczl József.** Petőfi-utca.
- Krécsi A.** Nándor. Deák-u.
- Krizsánovics Péter.** Zombori-ut.
- Kuluncsics Sándor.** Zimonyi-ut.
- Kunszabó Lajos.** Pázmány-u.
- Nojcsék Géza** Bercsényi- és Damjanich-utca sarok.
- Pukkel István.** A képezdével szemben.
- Rieger Mihály.** Vörösmarty-utca és Zombori-ut sarkán.
- Riesz Dezső.** Bajai-ut.
- Sibality Illésné.** Vörösmarty-u.
- Kunetz András.** Palics.

Figyelmeztetés.

A szabadkai villamtelep ezuton is tisztelettel figyelmezteti a gazdaközönséget, hogy az évek óta előnyösen bevált villamos cséplésre, nemkülönben gőzüzemű cséplésre is már most elfogad előjegyzést. Jelentkezés a villamstelep irodájában.

Valódi amerikai fogak és fogsorok

Különlegességek fogászati munkákban, valamint arany és platinából, valamint arany és platinafogak, koronák és hidak, ugy-szintén szájpaddás nélküli fogak. Foghuzás teljesen érzéstelenítve és fogtömésök (plombok). **Schäffer Géza** vizsgázott fogtelettechnikus, Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház.

Telefon Interurban 561.

APRÓHIRDETÉSEK.

Közlési díjak: 10 szóig 1 korona, minden további szó 10 fillér. Föltűnőbb betűkkel szedve, minden szó 20 fillér. Vasár- és ünnepnapi számokban 10 szóig 2 korona.

Házi nyul. Keresek megvételre ezüst házi nyulakat. Ajánlatok pontos cím megjelölésével „Ezüst nyul” jelíggére a Délvidék kiadóhivatalához küldendők. 8-4

Butorozott szoba. Keresetetik butorozott szoba vil anyvilágítással és konyhahasználattal — gyermekten há-zaspár részére. Szives ajánlatok „Szolid” jelíggére a lap kiadóhivatalához küldendők. 5-2

Házvezetőnő. Megbízható házvezetőnő keresetetik Szabadkára egy uri csalá-dhoz. Cím a kiadóban. 5-1

Egyleti szolgál. Jó fiktéssel, áll-landó alkalmazásra azonnal felvétetik. 6-2

Nevelőnő. Német gyermekleány, ki mosáson kívül háztartásban is segéd-kezik, irjon „Fleiszig” jelíggére e lap kiadóhivatalába. 4-2

Butorozott lakás. Két szobás butorozott lakást keresek fűrdőszoba- és konyhával azonnalra. Ajánlatok „Sürgős” jelige alatt a kiadóba. 3-2

43214. szám.
II. 1917.

Hirdetmény.

Az 1917. évre benyújtott jövedelem, vagyon és hadinyereségadó vallomásokban bejelentett terhek az 1916. évi XXVII., XXII. és XXIX. törvényekkel vonatkozó rendelkezései értelmében hitelt érdemlően igazolandók lévén a kir. pénzügyigazgatóság felhívja az adókö-teles feleket, hogy vonatkozó okmányeiket az 1916. évi adóvevekkel együtt f. évi június hó 25-30. napjain délelőtt 8-12 órák alatt Szabadka város adóhivatalánál a kir. pénzügyigazgatóság ki-küldöttéinek mutassák be.
Zombor, 1917. évi június hó 16-án.

Fodor Mihály
pénzügyigazgató.

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:01*
	12:24
	3:59
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	12:45
	5:28
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborba ind. éjjel	6:14*
	5:23
Ujvidékről érk. délután	1:21
éjjel	11:50
Ujvidékre ind. délután	1:44
éjjel	6:48*
Szegedről érk. délelőtt	7:40
délután	12:42
éjjel	8:07
Szegedre ind. délelőtt	6:15
délután	1:30
éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról érk.	éjjel 8:57
Czervendka—Gombosra ind.	éjjel 4:42
Zentáról érk.	" 11:05
Zentára ind.	" 4:33
Bajáról érk.	délelőtt 9:02
	éjjel 9:26
Bajára ind.	" 7:00
	" 5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *gal jelzettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 6-tól regge 6-ig

Eladok 21 drb miskarolt és herélt angol keresztelésű egy éves süldőt, 6 darab bonyhádi és simmentáli keresztelésű üszöt és tinót 1-2-3 éveseket, 1-2 éves nonius herélt csikót, 600 hektoliter bort és 3 keltetőgépet. **Szobonya Bertalan** ny. kir. igazgató. Királyhalom.